

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana
gp.mju@gov.si

Ljubljana, 20. februar 2023

ZADEVA: Pripombe na predlog Smernic za sodelovanje Vlade Republike Slovenije z nevladnimi organizacijami

Spoštovani,

Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (NVO-VID)¹ zagovarja kakovostno življenje v informacijski družbi in opolnomočenje ljudi s pomočjo digitalnih tehnologij. Mreža NVO-VID povezuje 26 društev, zvez društev, zasebnih zavodov, fundacij in socialnih podjetij, od katerih jih ima 6 status nevladne organizacije v javnem interesu na področju razvoja informacijske družbe². NVO-VID deluje kot projekt nacionalne vsebinske mreže nevladnih organizacij na področju digitalne preobrazbe, ki je kot subjekt podpornega okolja opredeljena v 3. odstavku 24. člena Zakona o nevladni organizacijah³.

Zainteresirane članice mreže NVO-VID (Društvo Duh časa, Zavod Inštitut za elektronsko participacijo in Delovna skupina za izobraževanje v digitalni družbi) smo pripravile pripombe na nov predlog Smernic za sodelovanje Vlade Republike Slovenije z nevladnimi organizacijami. Pripombe se nanašajo na **umestitev nevladnih organizacij s statusom delovanja v javnem interesu** kot deležnika v procesih sodelovanja z Vlado RS ter **jasnejšo opredelitev referenčnega področja smernic in časovnega okvira sodelovanja**, ki se nanaša na vladne strateške dokumente in akcijske načrte.

V Mreži NVO-VID **pozdravljamo napredek v novem predlogu smernic, ki se nanaša na vlogo vsebinskih mrež nevladnih organizacij** v procesih sodelovanja z Vlado RS.

V luči prihodnjih javnih razprav predlagamo, da Ministrstvo za javno upravo **objavlja predloge strategij, akcijskih načrtov in predpisov ter ostalih političnih in normativnih dokumentov tudi v pdf in odt formatih (odprti formati)**. To bo prispevalo k boljši dostopnosti dokumentov za uporabnike in organizacije, ki ne uporabljamo pisarniškega paketa točno določenega proizvajalca in posledično nismo priklenjeni na prodajalca (ang. vendor lock-in) programske opreme.

1 Dostopno prek <https://www.informacijska-druzba.org>.

2 Dostopno prek <https://www.informacijska-druzba.org/clanice/>.

3 Dostopno prek <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7129>

Od predlagatelja smernic, Sektorja za nevladne organizacije na Ministrstvu za javno upravo, pričakujemo pisni odziv s povratnimi informacijami na vsako pripombo posebej ter ustrezno utemeljeno obrazložitev v primeru neupoštevanja posameznih pripomb.

Prosimo, da pisni odziv posredujete na kontaktni e-naslov Mreže NVO-VID mreza.nvo@informacijska-druzba.org ter v kopijo simon.delakorda@inepa.si.

Z lepimi pozdravi,

mag. Simon Delakorda
Koordinator zagovorništva in mreženja
Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo
simon.delakorda@inepa.si
041 365 529

I. Načini sodelovanja z NVO

1. Priporočilo ministrstvu, da vzpostavi strokovno-posvetovalni organ (smernica 1.4)

Predlagamo dopolnitev smernice tako, da se bo priporočilo vključevanja v strokovno-posvetovalni organ nanašalo tudi na nevladne organizacije s statusom delovanja v javnem interesu:

1.4 Priporočljivo je, da ministri vzpostavijo strokovno-posvetovalni organ, katerega člani so samo predstavniki NVO, zlasti kadar imajo nevladne organizacije na področju delovanja resorja vidnejšo vlogo (npr. NVO s statusom delovanja v javnem interesu).

Utemeljitev: Nevladne organizacije s statusom delovanja v javnem interesu presegajo interese njenih ustanoviteljev oziroma njenih članov in so splošno koristne (1. odstavek 6. člena ZNORG). Javni interes in splošna koristnost sta ključna vidika oblikovanja politik in priprave kakovostnih predpisov, ki nagovarjajo družbene potrebe in so prilagojeni dinamiki družbenega razvoja. Zato predlagamo, da se nevladnim organizacijam s statusom delovanja v javnem interesu omogoči vidnejšo vlogo v procesih sodelovanja z Vlado RS ter širše v procesih zagovorništva. Dopolnitev bo tudi prispevala k večji prepoznavnosti in pomenu statusa delovanja v javnem interesu.

II. Sodelovanje pri pripravi predpisov in strateških dokumentov

2. Predstavitev letnega načrta priprave predpisov in strateških dokumentov (smernica 2.1)

Predlagamo dopolnitev smernice tako, da se bo predstavitev nanašala tudi na akcijske načrte:

2.1 Vsako leto decembra ali januarja ministrstva organizirajo predstavitev letnega načrta priprave predpisov, strateških dokumentov in akcijskih načrtov s časovnico priprave in načrtom vključevanja nevladnih organizacij.

Utemeljitev: Akcijski načrti k strateškim dokumentom se običajno pripravljajo v ločenih postopkih sodelovanja. Akcijski načrti so pomembni z vidika opredelitve izvedbenih mehanizmov (aktivnosti, časovnica, finance, pristojnosti) za doseg strateških ciljev javnih politik. Kot taki predstavljajo pomembno področje zagovorništva nevladnih organizacij. Zato predlagamo, da se v smernicah posebej izpostavi in vključi tudi akcijske načrte.

3. Sezname zainteresirani nevladnih organizacij po posameznih področjih dela (smernica 2.2)

V skladu s predhodnima točkama 1 in 2, predlagamo dopolnitev smernice tako, da bo iz seznamov zainteresiranih nevladnih organizacij po posameznih področjih dela razviden tudi njihov morebitni status delovanja v javnem interesu. Hkrati predlagamo, da so sezname v pomoč ministrstvu pri pripravi predpisov, strateških dokumentov in akcijskih načrtov:

2.2 Vnaprej oblikovani sezname deležnikov so ministrstvu v veliko pomoč pri pripravi predpisov, strateških dokumentov in akcijskih načrtov. Ministrstva naj zato oblikujejo sezname zainteresiranih nevladnih organizacij po posameznih področjih dela. Sezname lahko oblikujejo tako, da javno objavijo poziv nevladnim organizacijam za vpis na seznam zainteresiranih organizacij, ki vsebuje naziv organizacije, kontaktne podatke (npr. elektronska pošta) in področje

dela/sodelovanja ter status delovanja v javnem interesu. Sezname naj se obdobjno (npr. na četrtletje) dopolnjujejo.

Utemeljitev: Resolucija o normativni dejavnosti opredeljuje smernice za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki se nanašajo na pripravo pravnih predpisov (zakonodajo oz. pravni red), ne pa tudi na pripravo strateških dokumentov (strategij) in akcijskih načrtov, ki so del politične agende. Zato je pomembno, da se v smernicah jasno opredeli namen seznamov zainteresiranih nevladnih organizacij, ki jih bodo ministrstva vključevala tako v pripravo predpisov kot tudi strateških dokumentov in akcijskih načrtov. Akcijski načrti k strateškim dokumentom se običajno pripravljajo v ločenih postopkih sodelovanja. Akcijski načrti so pomembni z vidika opredelitve izvedbenih mehanizmov (aktivnosti, časovnica, finance, pristojnosti) za doseg strateških ciljev javnih politik. Kot taki predstavljajo pomembno področje zagovorništva nevladnih organizacij. Nevladne organizacije s statusom delovanja v javnem interesu presegajo interese njenih ustanoviteljev oziroma njenih članov in so splošno koristne (1. odstavek 6. člena ZNOrg). Javni interes in splošna koristnost sta ključna vidika oblikovanja politik in priprave kakovostnih predpisov, ki nagovarjajo družbene potrebe in so prilagojeni dinamiki družbenega razvoja. Zato predlagamo, da se nevladnim organizacijam s statusom delovanja v javnem interesu omogoči vidnejšo vlogo v procesih sodelovanja z Vlado RS ter širše v procesih zagovorništva. Dopolnitev bo tudi prispevala k večji prepoznavnosti in pomenu statusa delovanja v javnem interesu.

4. Opravljanje posvetovanj z nevladnimi organizacijami (smernica 2.3)

Predlagamo dopolnitev smernice tako, da bo vključevala jasno navedbo minimalnega trajanja javne razprave o strateških dokumentih in akcijskih načrtih od 30 do 60 dni:

*2.3 Nujno je, da ministrstva posvetovanje z nevladnimi organizacijami opravijo v čim zgodnejši fazi - ob izhodiščih, da lahko nevladne organizacije, ki predstavljajo most do najšibkejših ciljnih skupin, sooblikujejo cilje, načela in poglavitne rešitve predlogov. **Faza javne razprave o predlogih strateških dokumentov in akcijskih načrtov naj traja od 30 do 60 dni.***

Utemeljitev: Resolucija o normativni dejavnosti opredeljuje minimalno priporočilo za sodelovanje javnosti pri pripravi predpisov, ki naj traja praviloma od 30 do 60 dni. Izjema so predlogi predpisov, pri katerih sodelovanje po naravi stvari ni mogoče (na primer: nujni postopki, državni proračun). Resolucija se nanaša na pripravo pravnih predpisov (zakonodajo oz. pravni red), ne pa tudi na pripravo strateških dokumentov (strategij) in akcijskih načrtov, ki so del politične agende. Enako velja za Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna ter Poslovnik vlade RS. Gre za normativno praznino, ki ne ureja minimalnega roka trajanja za javno razpravo o strateških dokumentih in akcijskih načrtih. V praksi se je tako zgodilo, da je ministrstvo omejilo javno razpravo o strateškem dokumentu na 14 dni (npr. javna razprava o Strategiji Digitalna Slovenija). Predlagana dopolnitev smernice predstavlja korak k sistemski ureditvi sodelovanja javnosti (nevladnih organizacij) pri pripravi strateških dokumentov in akcijskih načrtov.